

האיבעי, דרצנן לגבי דאורייתא כרשות דמי, כ"ש מה שהנהיג בעצמו תדיר אינו כלל בכלל תדיר לגבי תפלה שתקנו חז"ל, והוא פשוט וברור, ועיין בנוכחי מד"ק (תא"ח סוס"י מ"א) דלא ס"ל כהשג"א גם בתשו' אמרי אש חו"ח מלאחי שחולק על השג"א.

חמ"ן למלאכים שעמו, על דרך "כי מלאכיו יורה לך" והאל"י רצה (סי' קכ"ג סק"ג) כ"כ בשם ר"י החסיד. ואפשר שיש לחלק בן גם בין אמרו חמ"ן שנקדים ונאמר חמ"ן דבצרכה החודש.

וע"ז בעה"ח חדש בסלו תשי"ח לפ"ק פה ברוקלין יצ"ו

משה שטערן

✱

סימן לו

נשאלתי, מי שדרכו לומר תמיד בכל יום, בברכת שומע תפלה היה"ר שגרפס בסדורים או שאר תחינה בכל יום אם ביום תענית יקרים תפלת עננו לתפלתו או מאחר שתמיד מתפלל תפלתו, תפלתו קודם.

השבתי בוראי קרים תפלת עננו לתפלתו התמידית.

(א) **הנה** מפורש ברמ"א (סי' קי"ז ס"ה הוצא הדרכ"מ שם אות ג') בשם הר"ד אבודרהם דהדין דמי ששכח לשאול מער בצרכה השנים דהדין שאין מחזירין אותו כי יכול לשאול בשומע תפלה, ואם ביום התענית שכח לשאול מער בצרכה השנים אז יקדים ויאמר השאלה קודם עננו, וכי המג"א שטעמו של אבודרהם, דשאלה חמירא מענינו, דאם לא אמרה מחזירין אותו משא"כ בענינו, (ודלא כמו שכ' הלבוש משום דתדיר עיין במחל"ה היעב). וכמו כן בנידון דידן מאחר שענינו הוא תקנת חז"ל לאמרו ומה שהוא אומר אינו אלא מדעתיה דנפשי' צודאי יש לו להקדים מה שחז"ל תקנו ממה שבעצמו צחר לאמרו.

וגם תפלת עננו מקודש לפי שחז"ל תקנו מה שא"כ תפלתו נכ"י שהוא תמידית אצל לא חז"ל תקנו, והגם דמקודש ותמיד איזה קודם לא נפסק בש"ס, אצל הלא הרמז"ס פוסק בן דמקודש קדים, וגם לפי דע"י הש"ס אין שאלתינו נכנס בכלל האיבעי דמה שהנהיג עצמו אינו צגדר תמיד לגבי תקנת חז"ל. וידועים דברי השג"א (סי' כ"ב) תדיר דרצנן ומקודש מדאורייתא אינו בכלל

ועפ"י דברי השג"א אלו אמרתי להשיב על מה שנשאלתי, מר"ח אלול שאומרים האשכנזים לדוד ה' אורי וישעי אחר תפלת מוסף בשבת ק' אס יאמרו לדוד ה' אורי תיקף אחר עלינו כמו שנוהגים בכל ימי החול או אחר עלינו יאמרו בשבת שיר הכבוד כמו שנוהגין לומר בכל השנה ולצסוף לדוד ה' אורי וישעי. ולפי דברי השג"א שיר הכבוד לגבי לדוד ה' אורי שהוא מזמור תהלים, כרשות דמי ויכול לומר מתחלה מה שרובה, חולס להנוכחי צודאי יש להקדים חמירא לדוד ה' אורי שהוא מקודש, שהוא מזמור צספר תהלים, נגד שיר הכבוד. ולכן צמקוס שעדיין אין מנהג יותר טוב להקדים לדוד ה' אורי לפני שיר הכבוד וכוונצ"י, חולס צמקוס שכבר נהגו לומר תחילה שיר הכבוד ואח"כ מזמור לדוד ה' אורי כדי הוא השג"א לסמוך עליו אפילו שלא בשעת הדחק. אצל גם להשג"א יותר טוב להקדים לדוד ה' אורי.

ועיין צמ"צ (סי' תקפ"א סק"צ) דבר"ח צמקוס שאומרים לדוד ה' וגם צרכי נפשי אחר תפלת מוסף יקדים צרכי נפשי לדוד ה' אורי וישעי, וצמקוס שאומרים לדוד ה' אורי אחר שחרית יקדים שיר של היום ורק אח"כ יאמר לדוד ה' אורי עי"ש בשם האחרונים. ועיין בתשו' בית נפתלי (סי' נג) כמה וכמה שאלות וחקירות בענינים כאלו ותמלא נחת רב מצקאותו וחריפתו העלומה.

וע"ז בעה"ח אלול תשכ"א לפ"ק פה ברוקלין יצ"ו

משה שטערן

✱

סימן לח

נשאלתי איך פונים הפרוכת לפני הארון הקודש. מימין לשמאל או משמאל לימין בבבל מקום, כל פנות שאתה פונה לא יהיו אלא דרך ימין (עיין סוטה פ"ו ב' יומא י"ז ב')